



Ærø – sundt for dig

- *Sammen skaber vi nye veje til bedre sundhed.*

Introduktion til Ærø - sundt for dig

Med *Ærø – sundt for dig* ønsker Ærø Kommune og Region Syddanmark at samle borgere, civilsamfund, erhvervsliv og myndigheder om at udvikle og afprøve initiativer, der kan forbedre sundhedstilstanden på Ærø.

Baggrund

Det gode og sunde liv er en kerneprioritet. Vi tilslutter os WHO's brede og positive sundhedsbegreb:

"Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende og ikke blot fravær af sygdom eller svækkelse."

Sundhed og sygdom påvirkes af en lang række faktorer, lige fra opvækst og skolegang, til livsstil, nærmiljø, sociale relationer og tilknytning til arbejdsmarkedet. Disse faktorer vil således have betydning for den enkeltes behandlingsforløb og sundhed.

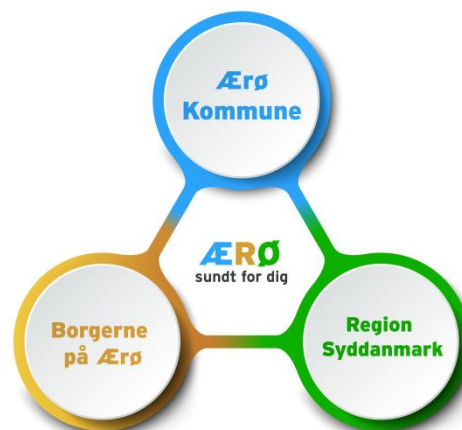
Vi står overfor væsentlige udfordringer på sundhedsområdet, og vi skal tænke nyt for at løfte dem indenfor eksisterende vilkår og rammer.

Rammerne for *Ærø - sundt for dig* er et sammenfald af flere omstændigheder. Ærø Kommune og Region Syddanmark indgår i et særligt samarbejde, hvor det fælles mål er, at skabe bedre vilkår i sundhedsvæsenet for Ærø-borgerne. Dertil tager *Ærø – sundt for dig* afsæt i implementeringen af Ærø Kommunes nye sundhedspolitik "Fælles om sundheden" samt i den fælles sundhedsaftale¹, som begge adresserer formålet at skabe bedre sundhed for alle.

Målgrupper

Det gode og sunde liv er for alle. Derfor er det vigtigt, at alle borgere på Ærø inddrages og har mulighed for at bidrage til processen. Sådan kan vi ramme så bredt som muligt. Der vil dog være et særligt fokus på at kronikere og unge kommer til orde.

Figuren viser aktørerne i *Ærø – sundt for dig*.



¹ Sundhedsaftalen er den formelle ramme om det tværsektorielle samarbejde i sundhedsvæsenet mellem region, kommuner og almen praksis.

Ambitioner

Det er ambitionen, at *Ærø - sundt for dig* gennem inddragelse af lokalsamfundet skal skabe indsigt, dialog og handlinger, som kan danne grobund for initiativer (prøvehandling). Initiativerne skal i sidste ende føre til bedre sundhed blandt borgerne ved at øge egen samt andres lyst til, og mulighed for, at fremme sin sundhed.

Dertil er det også ambitionen, at styrke den politiske indsigt i borgernes situation samtidig med at afprøve en konkret metode, der kan styrke fremtidige indsatser med borgerinddragelse.

Metode

Ærø Kommune og Region Syddanmark understøtter en proces, der tager udgangspunkt i en dialog mellem civilsamfundet, borgere, erhvervslivet, politikere og den offentlige forvaltning.

Dialogen skal føre til initiativer (prøvehandling), der har fokus på bedre sundhed, som borgerne står bag, eventuelt bakket op af øvrige interessenter.

Initiativerne evalueres efter en periode med henblik på at opsamle læring og videreudvikling af de initiativer, som ser ud til at have en positiv effekt på deltagernes helbred.

De lokale medier inviteres til et møde før processen iværksættes. Der lægges op til et samarbejde. Medierne kan evt. dække hele forløbet og følge op med historier om de forskellige initiativer, der sættes i søen, i slutningen af processen.

Processen er bygget op af fem trin, som beskrives herunder:

Trin	Aktivitet	Deltagere	Output	Succeskriterier
1	Fokusgruppe - med et repræsentativt udsnit af (Ærø)befolkningen. Der sætter ord på, hvad det vil sige at have et godt og sundt liv.	Borgere Medarbejdere	Input til spørgeguide til politikerne, som benyttes til karavanen.	At politikerne får indsigt i, hvad borgerne forbinder med "bedre sundhed"
	Måske suppleret af regionsrådsformand og borgmester, som spørger om det samme på Facebook/et andet sted?	Regionsrådsformand Borgmester		
2	Karavane med regionale og kommunale politikere, som bevæger sig rundt i lokalmiljøet og møder udvalgte grupper af borgere i deres hverdag for at lytte til deres frustrationer/problemer og ambitioner/drømme i forhold til sundhed. Karavanen besøger for eksempel en stor arbejdsplads, et værtshus, et plejehjem, navigationsskolen osv. Politikerne anvender den spørgeguide, som er blevet til på baggrund af fokusgruppeinterviews. Forud introduceres politikere til metoden, så de er trygge ved formen.	Borgere Regionsrådsmedlem mer Kommunalbestyrelses medlemmer Medarbejdere	Input til hvilke temaer, som borgerne/politikerne skal debattere på det følgende cafe-møde. Det kan for eksempel være ensomhed, mindreværdsfølelse, social angst, kronisk sygdom osv.	Politikerne møder en bred vifte af borgere og får en forståelse af, hvad der betyder noget for ærøboere, når overskriften er "bedre sundhed".

3	<p>Café-møde /værksted med fællesspisning og lokale delikatesser.</p> <p>Alle borgere på øen inviteres inklusiv de borgere, som karavanen besøgte. Derudover opfordres særligt relevante grupper til at deltage fx kronisk syge borgere.</p> <p>Arrangementet kan afvikles med en deltagerkare på 50-150 medvirkende.</p> <p>Borgmesteren og regionsrådsformanden sætter rammen for dagen og det videre arbejde.</p> <p>På mødet skal deltagerne arbejde med de præsenterede temaer og udfordringer. Dernæst skal de udvikle idéer til initiativer, som kan være med til at løse udfordringerne.</p> <p>Der vil samtidig også være mulighed for at komme med idéer, som ligger udover de præsenterede udfordringer.</p> <p>Deltagerne har mulighed for at arbejde videre efter mødet ved at sætte prøvehandling i gang.</p>	<p>Borgere Regionsrådsmedlem mer Kommunalbestyrelses medlemmer Medarbejdere</p>	<p>En række konkrete initiativer (prøvehandling) eller forslag til initiativer inden for de forskellige udfordringer/temaer, som kom frem på karavanen.</p> <p>En prøvehandling kunne for eksempel være fællesspisning og gåture med ensomme mænd, oprettelse af mænds mødesteder.</p> <p>Der skal konkret udarbejdes planer for, hvad der skal gøres efter mødet, og hvem der har ansvaret.</p>	<p>At politikere og borgere møder op og engagerer sig i debatten.</p>
4	<p>Laboratorium (del 1) hvor de prøvehandling, som deltagerne beskrev på café-mødet, bliver prøvet af i praksis – drevet af borgere.</p> <p>Undervejs følges prøvehandlingerne via Facebook og evt. i de lokale medier, ligesom succeser og erfaringer deles.</p> <p>Denne fase er en lærings- og testfase, hvor borgerne gør sig erfaringer med de konkrete prøvehandling.</p> <p>Medarbejdere etc. får erfaringer med samarbejdet ud i civilsamfundet.</p>	<p>Borgere Medarbejdere</p>	<p>De valgte prøvehandling afprøves i praksis</p>	<p>At nogle borgere tager ansvar for at gennemføre konkrete prøvehandling.</p>

5	<p>Laboratorium (del 2) hvor de parter, der har gennemført prøvehandlinger, mødes med politikerne og deler erfaring og læring.</p> <p>Det drøftes også, om erfaringerne har et samfundsmæssigt potentiale udover det konkrete forsøg, og om der skal arbejdes videre med en eller flere prøvehandlinger.</p> <p>Denne fase bruges ikke kun til videre implementering, men der kan også udspringe nye tiltag ud fra erfaringerne fra Laboratorie del 1.</p> <p>Fokus skal primært være på hvordan borgerne selv kan byde ind, samt på samarbejdet med civilsamfundet.</p>	<p>Borgere Regionsrådsmedlemmer Kommunalbestyrelsesmedlemmer Medarbejdere</p>	<p>Opsamling, vurdering og dokumentation af læringen og erfaringerne fra prøvehandlingerne, herunder afklaring af hvorvidt der skal fortsættes med tilpassede prøvehandlinger. Om der skal foregå udvidede forsøg i større skala. Om det skal afprøves i driftssammenhæng eller om det skal afvikles. Det vil sige en dialog og evaluering om mulig implementering. Hertil også strategiske overvejelser ift. kommunal og regional indsats.</p> <p>How to do-beskrivelser eller inspirationskatalog, som andre kan få glæde af, hvis de vil afprøve initiativer i egen kommune.</p>	<p>At borgere og politikere møder op og engagerer sig i evalueringen af prøvehandlingerne.</p> <p>At borgere og politikere får en konstruktiv drøftelse af, hvilke fokusområder og indsatser, der på sigt kan skabe bedre sundhed på Ærø.</p>
---	---	---	---	---